

og støttet af Aarhus By, af Kommuner og af Private ved en som bekendt meget rigelig Aktietegning, men nu, da man kommer til det sidste Strid, nemlig at faae bevilget Tilskud til Banen i Lighed med andre lignende Baner, forandrer man Retningen, hvorved de, som oprindelig havde taget Initiativet, paa en meget uheldig Maade bleve udelukkede fra Banen. Jeg vilde ikke kunne andet end meget beklage, om den høitærede Indenrigsminister skulde ende med at fastholde det, som her foreligger, dels af de Grunde, som jeg har antydet, idet saa Mange derved vilde blive udelukkede fra Banen, men dels ogsaa af finansielle Hensyn, fordi her kun er Spørgsmaal om $\frac{3}{4}$ Mil Bane, og da Statstilskudet kun er 40,000 Rd. for Milen, bliver det paa $\frac{3}{4}$ Mil en saa lille Sum, at jeg, naar der overhovedet er Tale om, som det hedder i Regjeringens Motiver til Loven, at Banen paa en heldig Maade skulde udvikle Kommunikationsmidlerne, ikke kan skjønne, at en saa ubetydelig Sum som 30,000 Rd. her skulde kunne influere uheldig paa Banens Retning. Jeg vil derfor haabe, at en nærmere Overveielse af Sagen vil føre til det Resultat, at man fastholder den oprindelige Plan, og jeg haaber det ogsaa af den Grund, at Spørgsmaalet om, hvorvidt man fastholder den oprindelige Plan, i høi Grad vil influere paa Baneanlæggets Mulighed, idet det utrykkelig hedder i Indbydelse til Aktietegningen: „I det vi derfor indbyde til Aktietegning paa den foran betegnede Linie“. Alle Aktierne ere altsaa tegnede paa en bestemt afstakket Linie, og dersom den forlades, veed man derfor ikke, hvilke Følger det kan have paa samtlige de tegnede Aktiebøls. Ingen er jo ligesom bunden ved deres Tegning, og det er høist sandsynligt, at de Byer, som først have taget Initiativet i den Anledning, som man maa sige trænge allermeest dertil, og som selvfølgelig have været de flinkest til at tegne, vilde trække sig tilbage, naar de se, at Banen kommer saa langt østligt, at de ikke kunne benytte den. Jeg skal blot som Exempel paa, hvorledes Tegningen er foregaaet, nævne, at et lille Pastorat, der hedder Nygind, har tegnet 26,000 Rd., og at Clausholm har tegnet 15,000 Rd., og saaledes med meget rundelige Summer have indkommet Tegningen. Skulde det blive Følgen af en Forandring af Linien, at den skulde fremkalde en Uorden i Tegningen og derved maasse forstyrre Fortagendet for en længere Tid, vilde jeg i høi Grad beklage det. Man kan heller ikke gaa ud fra, at de Egne, som, naar Banen faar en østligere Retning, komme den noget nærmere, vilde erstatte, hvad der paa den Maade bliver til Afgang fra den vestlige Del; thi man maa mærke sig den store Forskjel, der er paa, at henvende sig til Folk og sige til dem: Naar I tegne rundelige Bidrag, have I Udset til at faae en Jernbane, og paa den anden Side sige til dem: I ere sikre paa at faae en Bane, men det vilde

dog være rart, om I støttede den ved rundelige Tegninger. Lige saa villige som de Første vilde være, ligesaa uvillige vilde de Sidste være, idet de forud vide, at de faae Banen alligevel. Jeg maa bestandig gaa ud fra den Grundbetragtning, at de lokale Interesser maa være de overveiende ved de lokale Baner, og at de ikke skulle forbinde Knudepunkterne, men blot afhjælpe det Saavn, som et større Stykke Land lider ved ikke at staa i Forbindelse med de store Kommunikationsmidler. Jeg maa saaledes fastholde de lokale Interesser saa meget som mulig, og jeg kan derfor ikke forlade den Tanke, at man bør fastholde den vestlige Linie, som albeles bestemt vil tilfredsstille de fleste lokale Interesser. Jeg er personlig kjendt paa denne Egn og veed altsaa sikkert, at det forhold sig saaledes, hvad jeg tillige bestyrkes i ved at se paa Kortet. Jeg tvivler heller ikke om, at den høitærede Minister ved fortsat Betragtning af Forholdene vil komme til samme Resultat; thi jeg kan ikke indrømme, at der her skulde kunne være andre Interesser at varetage end de rent lokale, f. Ex. Hensynet til en enkelt By eller Lignende. Jeg forstaaer vel, at de nye Kommunikationsmidler, som ere saa væsentlig forskellige fra de ældre, vilde skabe nye Knudepunkter for Handelen, hvilket vil have til Følge, at ældre, blomstrende Byer vilde gaa tilbage, og at enkelte andre Byer mer eller mindre vilde komme i Optomst; men det er Forhold, som ligge i Kommunikationsvæsenet; dette Forhold omdannes ikke efter vor Villie, men efter Love, hvorover vi ikke ere Herrer. Jeg kan derfor ikke i dette Dieblit give den Tanke Rum, at saadanne Hensyn i mindste Maade skulde kunne komme i Betragtning. Det vilde aabenbart være den største Uret, om man f. Ex. vilde sige med Hensyn til visse Egne: Denne Egn skal mangle Kommunikationsmidler for derved at gaae denne eller hin By, og jeg kan naturligtvis lige saa lidt noget Dieblit give den Tanke Rum, der undertiden er fremkommen som Begrundelse for, at Manders-Grenaa Banen i sin første Del har faaet den nordlige Bøining. Jeg bliver altsaa staaende paa det Standpunkt, jeg oprindelig har indtaget, nemlig at man, naar Regjeringen overhovedet kan finde, at denne Nyom Bane paa en heldig Maade vil udvikle Kommunikationsmidlerne, maa tage de flest mulige lokale Hensyn, men det gjør man kun ved at holde sig til den omhandlede, vestlige Linie. At det lille Bøls paa 30,000 Rd. Merudgift for Statskassen skulde betyde Noget, tror jeg ikke, og det saa meget mindre, som man jo hører, at Medlemmerne af Komiteen for Jernbanen have udtalt, at de ikke have noget Videre imod, at Regjeringen har taget et vist Forbehold med Hensyn til Statskassen. Da nemlig Kravene til denne for Dieblittet ere saa store, maa man finde sig i at vente en Stund, og det vil man heller ikke have saa Meget imod; men man vil sætte saa meget desto mere Pris paa, at